

Bruxelles, 26. svibnja 2025.
(OR. en)

9393/25

DEVGEN 74
FIN 555
ACP 30
RELEX 653

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Na datum:	26. svibnja 2025.
Za:	Delegacije

Br. preth. dok.:	7798/25 + ADD 1
------------------	-----------------

Predmet:	Godišnje izvješće za 2024. o provedbi instrumenata Europske unije za vanjsko djelovanje u 2023. – zaključci Vijeća (26. svibnja 2025.)
----------	---

Za delegacije se u prilogu nalaze Zaključci Vijeća o Godišnjem izvješću za 2024. o provedbi instrumenata Europske unije za vanjsko djelovanje u 2023. kako ih je Vijeće odobrilo na 4099. sastanku održanom 26. svibnja 2025.

Godišnje izvješće za 2024. o provedbi instrumenata Europske unije za vanjsko djelovanje u 2023.

Zaključci Vijeća

1. Vijeće podsjeća na važnost jačanja međunarodnih partnerstava EU-a u kontekstu sve nepredvidivijeg svjetskog okružja. Instrumenti EU-a za vanjsko djelovanje, europska financijska struktura za razvoj i strategija Global Gateway ključni su alati za poticanje partnerstava temeljenih na zajedničkim interesima i odgovornosti u svim dimenzijama održivog razvoja, čime se, među ostalim, promiče provedba Programa održivog razvoja do 2030. i Pariškog sporazuma. Usto je u strateškom interesu EU-a očuvanje demokratskih vrijednosti, ljudskih prava i međunarodnog prava, podupiranje mira i stabilnosti te postizanje napretka u prioritetima politika EU-a, uključujući potporu globalnom poretku utemeljenom na pravilima i vrijednostima, pri čemu je multilateralizam njegovo ključno načelo, a u središtu mu je UN. Na taj se način vanjskim djelovanjem EU-a promiču geopolitička uloga i učinak EU-a jačanjem njegova strateškog globalnog dosega i konkurentnosti te gospodarske sigurnosti za EU kao i za njegove partnere, među ostalim putem pristupa Tima Europa.
2. Razvojna suradnja EU-a i međunarodna partnerstva višedimenzionalan su pothvat. S obzirom na promjene u međunarodnom okružju, EU bi trebao biti spreman prilagoditi i poboljšati svoj pristup instrumentima za vanjsko djelovanje, među ostalim osiguravanjem usklađenosti s političkim prioritetima EU-a, promicanjem učinkovitog multilateralizma. Na temelju rezultata postignutih u okviru strategije Global Gateway privatni sektor trebao bi biti dodatno uključen u aktivnosti razvojne suradnje na lokalnoj razini u partnerskim zemljama na osnovi tješnje suradnje delegacija EU-a i veleposlanstava država članica EU-a.

3. Vijeće napominje da su EU i njegove države članice zajedno najveći svjetski razvojni partner, koji pruža 42 % službene razvojne pomoći u svijetu, najveći trgovinski blok i velik svjetski donator u humanitarne svrhe. EU i države članice putem pristupa Tima Europa spašavaju živote, ublažavaju patnju, doprinose održivom razvoju, iskorjenjivanju siromaštva, smanjenju nejednakosti te miru i stabilnosti, među ostalim putem stvaranja veze između razvoja, humanitarne pomoći i mira, te doprinose borbi protiv klimatskih promjena i gubitka bioraznolikosti.
4. Vijeće naglašava da bi usklađenost razvojne, vanjske, klimatske, gospodarske, trgovinske, sigurnosne, obrambene i migracijske politike EU-a, kao i njegovih unutarnjih politika u širem smislu, trebalo unaprijediti u skladu s odgovarajućim nadležnostima i, prema potrebi, olakšati s pomoću njegovih instrumenata za vanjsko financiranje.
5. Vijeće pozdravlja Godišnje izvješće za 2024. o provedbi instrumenata Europske unije za vanjsko djelovanje u 2023. i napore da se u izvješću pokaže kako vanjsko djelovanje EU-a doprinosi provedbi prioriteta politika EU-a. Izvješćem su obuhvaćeni ključni aspekti financijske potpore EU-a u 2023. za međunarodna partnerstva, europsku politiku susjedstva, humanitarnu pomoć i civilnu zaštitu, politiku proširenja EU-a, mir, sigurnost i obranu, odgovor i pripravnost na krize te potporu geostrateškim ciljevima EU-a. Vijeće poziva Komisiju da dodatno izvijesti o operacijama financiranja i ulaganja obuhvaćenima Jamstvom za vanjsko djelovanje, u skladu s mišljenjem Europskog revizorskog suda 03/2024, te o preporukama koje je Europski revizorski sud iznio u svojim izvješćima i mišljenjima. Vijeće cijeni pravodobnu objavu izvješća u skladu s člankom 41. Uredbe o Instrumentu za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa.
6. Vijeće ističe važnost izvješća za transparentnost i odgovornost vanjskog djelovanja EU-a, čime se pružaju ključne informacije za ispunjavanje njegova političkog vodstva. Vijeće prepoznaje važnu ulogu godišnjih izvješća i sustava praćenja i evaluacije na kojima se ta izvješća temelje u procjeni napretka EU-a u provedbi Programa održivog razvoja do 2030. i Pariškog sporazuma. Vijeće naglašava važnost izvješćivanja o rezultatima.

7. Vijeće pozdravlja izvješćivanje o provedbi strategije Global Gateway, kojom se podupiru razvojna politika EU-a i drugi ciljevi politike EU-a, kao i postignuća dobro koordiniranog pristupa Tima Europa, među ostalim o provedbi inicijativa Tima Europa. Vijeće potiče Komisiju i države članice da prema potrebi nastave isticati primjere projekata u okviru strategije Global Gateway kako bi se povećala vidljivost njezine provedbe. Vijeće ističe važnost suradnje EU-a s privatnim sektorom, među ostalim kako bi se povećala ulaganja u održivi razvoj i ojačala konkurentnost EU-a. Vijeće cijeni napore u provedbi strategije Global Gateway, uključujući odobrenje vodećih projekata, prvi forum Global Gateway i pokretanje koridora Lobito.
8. Vijeće cijeni činjenicu da se u izvješću predstavlja potpora koju je EU nastavio pružati kako bi se odgovorilo na posljedice neopravdanog, ničim izazvanog i nezakonitog agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine, uključujući potporu Ukrajini i najpogođenijim partnerima u njezinoj blizini, kao i partnerskim zemljama iz ostatka svijeta. EU će nastaviti blisko surađivati s Ukrajinom i Republikom Moldovom te podupirati njihove napore u pogledu reformi na njihovu europskom putu. Vijeće naglašava da je potpora EU-a drugim partnerskim zemljama i dalje snažna, posebno najslabije razvijenim zemljama te najranjivijim i najosjetljivijim zemljama. Vijeće također podsjeća na važnost pružanja humanitarne pomoći Gazi, Sudanu i drugim područjima pogođenima sukobima u 2023. na siguran i neometan način te u skladu s humanitarnim načelima.
9. Vijeće podsjeća na važnost partnerskog pristupa, naglašavajući odgovornost i redoviti politički dijalog s partnerskim zemljama. Vijeće naglašava važnost sastanka na vrhu EU-a i CELAC-a i sastanka na vrhu EU-a i zapadnog Balkana za aktivnosti EU-a u području vanjskih odnosa. Vijeće pozdravlja Sporazum iz Samoe¹ kao sredstvo jačanja suradnje u području demokracije i ljudskih prava, makroekonomske stabilnosti, gospodarstva i trgovine, prelaska na zelenu energiju, migracija i mobilnosti. Vijeće također pozdravlja Memorandum o razumijevanju o strateškom i globalnom partnerstvu između Europske unije i Tunisa.

¹ Sporazum o partnerstvu između EU-a i njezinih država članica, s jedne strane, i članica Organizacije afričkih, karipskih i pacifičkih država, s druge strane.

10. Vijeće cijeni to što se u izvješću predstavlja potpora EU-a ljudskom razvoju, osobito zdravlju i obrazovanju, borbi protiv nejednakosti, uključujući rodnu neravnopravnost, sigurnosti opskrbe hranom i prehrani, energiji i novim izazovima, kao i potpori i obvezama u pogledu financiranja borbe protiv klimatskih promjena i zaštite bioraznolikosti. Vijeće naglašava da je važno osigurati da se poveća financiranje borbe protiv klimatskih promjena, među ostalim mobilizacijom privatnog sektora, da se njime rješavaju pitanja ublažavanja i prilagodbe te da ono dopre do najranjivijih zajednica, uključujući najmanje razvijene zemlje, male otočne države u razvoju i neobalne zemlje u razvoju. Vijeće napominje da je korupcija ozbiljna prepreka održivom razvoju i ističe da su naponi u borbi protiv korupcije ključni za veću transparentnost i učinkovitost. Vijeće također prepoznaje važnost lokalne odgovornosti i napominje da partnerske zemlje imaju primarnu odgovornost za svoj razvoj.
11. Vijeće pozdravlja pozornost koja je u izvješću posvećena migracijama i prisilnom raseljavanju te podsjeća na važnost osmišljavanja, financiranja i provedbe inicijativa EU-a, posebno onih koje se bave nezakonitim migracijama i prisilnim raseljavanjem, uključujući rješavanje njihovih temeljnih uzroka, koje podupiru zajednice domaćina i jačaju suradnju u području vraćanja, ponovnog prihvata i održive reintegracije te maksimalno povećavaju razvojni učinak zakonitih migracija, u skladu s nacionalnim nadležnostima. Vijeće potiče Komisiju da nastavi isticati potporu EU-a u suočavanju s tim izazovima.
12. Vijeće cijeni što se u izvješću stavlja naglasak na potporu EU-a digitalnoj tranziciji partnerskih zemalja, za koju je sigurna i pouzdana digitalna infrastruktura temeljni preduvjet. Vijeće pozdravlja pozornost koja se pridaje aktivnostima Digitalnog razvojnog centra (D4D Hub) u aktivnom promicanju EU-ova antropocentričnog modela digitalne transformacije u partnerskim zemljama, kao i Komisijinu povećanu pozornost posvećenu kibernetičkoj otpornosti, izgradnji kibernetičkih kapaciteta i umjetnoj inteligenciji.

13. Vijeće ističe važnost praćenja učinka i osiguravanja da se vanjskim instrumentima EU-a djelotvorno ostvare svi ciljevi utvrđeni u njihovim pravnim okvirima i političkim i strateškim smjernicama Vijeća. Vijeće pohvaljuje napore tijekom razdoblja od 2021. do 2023. uložene u postizanje udjela od 35,5 % ukupnih preuzetih obveza za službenu razvojnu pomoć radi potpore socijalnoj zaštiti i ljudskom razvoju, 15,0 % ukupnih preuzetih obveza za migracije i prisilno raseljavanje, 12,9 % za potporu obrazovanju, 22,1 % radi doprinosa ljudskim pravima, demokraciji i dobrom upravljanju, kao i kretanja prema udjelu od 85 % mjera kojima se doprinosi rodnoj ravnopravnosti. Vijeće prima na znanje napredak postignut u ostvarivanju institucijskih i strateških ciljeva iz Komisijinog Akcijskog plana EU-a za rodnu ravnopravnost III „Ambiciozan plan za rodnu ravnopravnost i jačanje položaja žena u okviru vanjskog djelovanja EU-a”, koji je predsjedništvo pozdravilo u zaključcima i koji je odražen u godišnjem izvješću. Vijeće poziva Komisiju da nastavi ulagati stalne napore u postizanje klimatskog cilja i cilja skupine G-20 u pogledu rodne ravnopravnosti u okviru Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa te da nastavi dostavljati godišnje ažurirane informacije Vijeću. Vijeće traži od Komisije da u budućim izvješćima istakne podatke o svim ciljevima, kao i o djelovanju EU-a u najmanje razvijenim zemljama.
14. Vijeće pozdravlja raznolikost alata i načina provedbe predviđenih instrumentima za vanjsko djelovanje kao prednosti za međunarodna partnerstva EU-a. Time se EU-u omogućuje da osmisli odgovarajuće i fleksibilne odgovore na globalne izazove te da usvoji prilagođene i diferencirane pristupe, čime se jača njegov položaj kao pouzdanog partnera. Vijeće prepoznaje vrijednost suradnje s različitim provedbenim partnerima, među ostalim s europskim institucijama za financiranje razvoja, razvojnim agencijama i agencijama za kreditiranje izvoza, te pribjegavanja širokom rasponu modaliteta suradnje, kao što su tehnička suradnja, istorazinske razmjene, tehnička pomoć, projekti povezivanja (*twinning*), proračunska potpora, potpora projektima, financiranje organizacija civilnog društva i lokalnih aktera, alati za kombinirano financiranje i ulaganja.
15. Vijeće cijeni stalno poboljšanje izvješćivanja koje provode službe Komisije i ESVD-a o konkretnim rezultatima projekata i programa EU-a, uključujući rezultate i financijske priloge, te kontinuirano ažuriranje internetskog mehanizma za praćenje inicijativa Tima Europa i zajedničkog programiranja. Osim toga, Vijeće pozdravlja nove priloge o proračunskoj potpori i novi odjeljak o europskoj financijskoj strukturi za razvoj. Vijeće potiče Komisiju da u sljedeće izvješće uključi kratku opću procjenu stanja provedbe plana europske financijske strukture za razvoj.

16. Vijeće poziva visokog predstavnika da pozove delegacije EU-a da u potpunosti ispune svoju koordinacijsku ulogu Tima Europa bliskom suradnjom veleposlanstava država članica koje imaju stalno predstavništvo u tim zemljama kao i onih koje ga nemaju.
17. Vijeće naglašava potrebu za daljnjim jačanjem komunikacijskih aktivnosti, među ostalim bliskom koordinacijom na razini partnerskih zemalja između delegacija EU-a i veleposlanstava država članica, imajući u vidu specifičnosti tih zemalja i regija. Vijeće izražava zadovoljstvo organizacijom političkih misija na visokoj razini u formatu Tima Europa kako bi se doprinijelo vidljivosti EU-a i njegovih država članica kao vjerodostojnih i pouzdanih partnera za održivi razvoj. Vijeće također podupire aktivnosti za suzbijanje inozemnog upletanja i manipuliranja informacijama, uključujući dezinformacije.
18. Vijeće pozdravlja napore za promicanje jednakih prilika i ispunjavanje zahtjeva za pristupačnost za osobe s invaliditetom, u skladu s Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom.
19. Vijeće poziva na zajedničko promišljanje o formatu izvješća u budućnosti s ciljem poboljšanja pravodobne dostupnosti podataka i olakšavanja komunikacije o rezultatima uz istodobno zadržavanje važne uloge izvješća u osiguravanju odgovornosti. U tom pogledu također naglašava važnost usporedivosti podataka kroz godine.
